DOUA ZECI DE ANI DELA UNIREA CEA MARE

(Urmare din pagina 1-a)

A treia generaţie creiatoare

(Urmare din pagina I-a)

niei, sub domnia glorioasă a Regelui Ferdinand I, și a cărei amintire o serbăm astăzi, la 1 Decembrie.

Dar după aceea ?

Se cerea, desigur — se cere — ca nația românească să stăpânească, în toată întinderea și cuprinderea, teritoriul său: dezvoltându-se ca organism, cu toate organele ei, fără de cari nu ar fi posibil să-și îndeplinească misiunea ei de cultură, în sânul civilizației omenești.

Dar ce s'a întâmplat ?

Pe când era absorbită de munca cea grea a ocupării teritoriului său și a formării treptate a claselor constitutive ale organismului său național, profitând de această absorbire și de lipsa noastră de experiență socială, firească la un popor în formație, cum eram noi — străinii au venit să ne înlocuiască, în unele ramuri de activitate, ocupând mai ales orașele, și impiedecând astfel dezvoltarea deplină a ființei noastre naționale, până la atât, încât Românii au ajuns să nu mai fie stăpâni pe țara lor, ci să fie ei stăpâniți de acești străini, în cea mai mare parte, jidani.

Ce trebue dar să urmeze acum ? Care este datoria elementară a generației a treia ? O putem rezuma în aceste puține cuvinte, obligatorii :

A treia generație, creiatoare, este generația „României a Românilor“.

Cum își va îndeplini această misiune, cu adevărat creiatoare, generația a treia? Nu este altă cale, decât una singură, de neînlăturat :

Eliminarea elementelor străine, care împiedecă dezvoltarea deplină a nației românești, pe teritoriul ei.

Aceasta este numai urmarea strictă a legii naționalității, ca lege naturală, care domină viața națiilor, și fără de aplicarea căreia ele nu pot trăi.

Acțiunea de eliminare a străinilor, aplicată cu rigoare absolută în Germania, Italia și alte țări, să servească de exemplu României... Energic și fără zăbavă !

Izbândă !

A. C. CUZA

1 DECEMBRIE

(Urmare din pagina I-a)

înțelegeau prin graiu, se înțelegeau prin cânt, se înțelegeau prin gând.

La adăpostul umbrelor lui Traian, Mihaiu, Ștefan, Horia și Tudor, sub privirea adâncă a Marelui Rege întregitor de Neam și sub zâmbetul regesc al celei mai frumoase dintre Regine, Românii își întregeau hora, bătând de zor țărâna înroșită de sângele celor ce-și dăduseră viața pentru fericirea lor.

Au trecut 20 de ani.

De atunci, Neamul nostru trăește liber așezat între hotarele lui firești, între acele hotare între care s'a născut și s'a plămădit numai poporul nostru, între acele hotare înlăuntrul cărora s'a făcut o închegare de neam.

Amintirea zilei de atunci să ne ducă cu gândul și mai înapoi și să gândim, că în istoria acestui Neam este scris ca el să nu vrea decât ceeace este al lui, dar ceeace este al lui, să nu-l dea nimănui.

Sufletele tinerelor vlăstare românești să crească și să se încălzească, la făclia mereu aprinsă a vitejiei și dreptăței strămoșești.

Cu credința în cel de sus, fie ca pronia cerească să-și coboare harul asupra Marelui nostru Rege și regescului Său Vlăstar și să dea binecuvântarea cerească credinciosului popor românesc.

General N. CIUPERCA

ZIUA UNIRII

(Urmare din pagina I-a)

creaţie şi desăvârşire. Scepticismul morbid şi sleitor de energie n'are ce căuta în ogorul muncii româneşti, săvârşită de toţi cu dragoste şi voie bună. Increderea în noi înşine, încrederea în conducătorii noştri fireşti, încrederea în virtuţile străbune şi în destinul fericit al neamului, dar mai presus de toate încrederea neţărmurită în neam, ţară şi Rege, trebue să rămână şi în viitor călăuza noastră cea mai sigură în zile bune ca şi în zile rele. Insufleţiţi de aceste simţiminte şi călăuziţi de această credinţă, putem păşi plini de încredere peste pragul celui de al treilea deceniu dela Unire şi străduinţele noastre patriotice vor continua a fi încununate de izbândă.

ION I. NISTOR

UNIREA

de prof. I. SIMIONESCU

Nu avem răgaz să prindem măreția și sfințenia împlinirii visului atâtor generațiuni de gânditori și eroi. In vârtejul zilnicelor întâmplări, patimile răscolite ne orbesc, încât nu ne mai putem gândi nici la amenințările ce ne pândesc din toate părțile.

Și totuși în clipele cât de puține de reculegere, dacă am deschide un atlas, mai ales unul în care sunt însemnate oscilațiunile granițelor noastre, măcar dela începutul veacului al 19-lea încoace, ne-am trezi din toropeala actualității și ne-am da seama de tot ce a contribuit pentru ca să fim însfârșit laolaltă, mai toți de acelaș neam.

Asemenea momente, cât de rare, ar corespunde celor ce obicinuiau să le facă părinții, cu rugăciunile de seara și dimineața, izolându-se din sbuciumul zilei, spre înălțare de gândire. Am descoperi poate atunci și adânca datorie ce o avem pentru a întări cu munca noastră ceeace alții prin moartea lor ne-au hărăzit, ca și însuflețirea ce trebue să ne cuprindă pentru apărarea îndeplinirii mult dorite. Obicinuindu-ne cu ea, o prea uităm; trezirea să nu fie prea târzie când flacările vor amenința cu mistuirea și năruirea totului.

Fiorul sguduitor stârnit numai la posibilitatea înfăptuirii visului, nu-l vor uita însă niciodată, cei care l-au trăit la Iași.

Era vremea când chiar speranța în biruința finală plutea în nehotărîre. Ceva-ceva se mai linișise gemetele celor răniți sau aiureala celor stăpâniți de frigurile exantematecului. Știrile erau doborîtoare ; iar granițele țării, mutate la Trotuș și Siret, făceau să apară triunghiul morții mai înspăimântător. Cam în acel timp se întâmplă o minune revelatoare, aducătoare de nădejde. Un mănunchiu de raze luminoase sparge bolta de nori amenințători.

Era ca un soiu de arătare cerească.

Pe dealul Aroneanului s'au adunat voluntarii, străbătând Dumnezeu știe câte pericole, veniți care din Basarabia, care din Ardeal și Banat, pe lângă soldații vechiului Regat. In jurul stindardului tricolor care fâlfâia ca un grăitor simbol, așa cum trebue să rămâe totdeauna, tinerii entuziaști jurară credință Regelui și Țării. A fost moment solemn, cutremurător, prin adânca lui înțelegere. Unirea sufletească se înfăptuise, concret, prin înflăcărarea și spiritul de jertfă al representanților tuturor provinciilor alipite mai târziu.

Credința birui, aducând apoi și biruința prin vitejie.

Cei de azi trăesc cea mai măreață epocă din istoria neamului nostru. S'o nesocotim până la uitare? Evenimentele din jurul nostru să nu ne-o scoată mai în evidență, spre a alunga orice gând de șovăială în apărarea, în toate felurile, a bunului câștigat cu grele jertfe?

Sfințirea steagului român în Viena, în prezența generalului Boeriu și conducătorilor Senatului militar (14 Noembrie 1918)

Cuvântarea I. P. S. Patriarh dr, Miron Cristea pronunţată la Ateneul Român din Bucureşti, în ziua de 1 Decembrie 1934, cu prilejul comemorării actului istoric al unirii Transilvaniei cu Vechiul Regat

„Se împlinesc astăzi 16 ani de când, la Alba Iulia, în ziua cea mare și sfântă, neamul românesc cel oprimat a hotărît singur asupra viitorului său. Mulțimea cea mare nu se putea cuprinde cu ochii pe câmpia pe care se adunase, și, alături de ea, sufletul românesc participa în întregime la această măreață hotărîre.

Pe locul unde, înainte cu peste o sută de ani, Horia și tovarășii lui au fost trași pe roată, se înălța acum falnica tribună de unde avea să se rostească sentința indiscutabilă care să se pronunțe asupra viitorului neamului românesc.

Eu, episcop al Banatului, am avut cinstea să vorbesc acolo, inspirându-mă din sufetul românilor de pe acele plaiuri și să arăt întregei lumi, care era hotărîrea lui. Hotărârea se cuprindea în cele trei cuvinte : „Pân' la Tisa“.

In aplauzele mulțimii de sute de mii de români, această hotărîre a fost pecetluită cu aprobarea unanimă a neamului.

Un singur creștin și român, dela poalele mulțimii, după ce s'au terminat aplauzele, a grăit: „Vai de mine !“. Recunoșteam cărui colț îi aparținea. Era maramureșan. L-am întrebat :

— Bade, dragă, d-ta ești de dincolo de Tisa ?

—Da, mi-a răspuns.

Noi ne apărăm granițele noastre firești, bade, și nu voim a ne lăcomi.

Vom rezolva însă și durerea dumitale, căci țara se va îngriji ca toți cei cari dincolo de granițele firești vor rămâne, să fie aduși pe ogorul ce marea dreptate ni l-a hărăzit și dincolo de care nu voim a trece.

Am avut apoi misiunea ca să fiu unul din cei patru soli ce au prezentat Regelui glorios și nemuritor această hotărîre a plaiurilor deslegate.

Veșnică să-i fie amintirea acestui făuritor de neam. Atunci, noi, cei patru soli, I-am încredințat Lui și urmașilor Lui pentru vecii vecilor acest sfânt pământ, pe care, alianța amicilor noștri ni l-a întărit cu pecetea cea mare de la Trianon.

Hotărîrea au iscălit-o și vecinii noștri, cei care, timp de un mileniu, ne-au ținut sub asuprire. Cu toate acestea, ei astăzi se agită și marea lor durere este că ei, 4—5 milioane de suflete, nu mai pot stăpâni ca altă dată alte 14 milioane.

Cunoașteți mijloacele cu care lucră acești foști stăpânitori. Reamintesc că Liga Națiunilor a primit dovezi indiscutabile contra lor de asasinarea marelui Rege și aliat al nostru, Alexandru I al Iugoslaviei.

In fața acestor mijloace, cari tind a ne slăbi și pe noi, românii, nu putem rămâne muți și indiferenți. Dela vlădică până la opincă să ne ridicăm contra întoarcerii răului dela vale la deal. Spuneam cu glas tare că nouă românilor nu ne trebue nici un petec de pământ străin, dar dacă altora le trebue, să se știe că dintr'al nostru nu dăm. De aceea, când vedem pe unii rățoindu-se pentru a ne rupe unitatea noastră, nu putem decât să întărim cuvintele poetului : Eu îmi apăr sărăcia și nevoile și nemul, iar parola dela Mărășești o afirmăm acum mai tare ca oricând : Pe aici nu se trece !

Vrem pace chiar cu cei ce ne vor răul. Le dorim binele, le dorim să trăiască în pace și liniște, însă pe pământul lor. Să ne lase în pace și ei pe noi, căci la provocare vom ști a nu fi tufe și a ne apăra.

Eu sunt popă românesc și creștin, — și îndemn la pace, dar un popor nu poate să nu-și apere cu toată îndârjirea vatra pe care înaintașii i-au lăsat-o cu atâtea jertfe ce încă și azi le simțim.

Un mare strateg a zis că biruința unui neam nu se află în vârful sulițelor luptătorilor lui, ci e înscrisă în sufletul poporului.

Iată de ce, marele nostru român, cu a cărui prietenie mă laud, d. Stelian Popescu, a întemeiat cu ajutorul întregei Românii, Liga Antirevizionistă a poporului român. Misiunea ei nu e să facă ateliere de arme de oțel, ci să facă să vibreze sufletele acestui neam și să le oțelească, căci numai ele vor forma tăria lui. In sufletul poporului și în conștiința sa națională stau existența și biruința neamului.

In aceste clipe, ne-am adunat aici pentru a prăznui marea dreptate, voind ca toată lumea să știe că voim pace, că vrem să contribuim la promovarea civilizației mondiale, căreia să-i ducem părticica noastră originală a sufletului și sclipirii românești. Nu vrem războì. Dar să se știe, că la momentul hotărîtor, românimea se va ridica cu mic și mare pentru apărarea granițelor ce în ziua pe care azi o aniversăm, au fost trasate pentru veșnicie :

„Eroi au fost, eroi sunt încă,
Și-or fi în neamul românesc
Căci rupți sunt ca din tare stâncă,
Românii ori și unde cresc“.

Creșteți mamelor eroi pentru a sta de strajă la hotare și ale căror piepturi să fie chezășie că nu vom ceda nimic din moșie, acum și în vecii vecilor !“

Ziua Unirii Ardealului

1 Decembrie 1918

de general C. DRAGU

In ziua de 1 Decembrie 1918, Neamul Românesc a trăit cele mai înălțătoare clipe de bucurie și fericire din întreaga viață națională. Generația noastră, care a avut norocul și ajutorul dela Dumnezeu de a pătimi și a se jertfi pentru desrobirea fraților și înfăptuirea dreptății seculare, merită cu prisosință întreaga admirație și eternă recunoștință dela urmași.

Azi se împlinesc 20 de ani dela marea și memorabila Adunare Națională, ce s'a ținut la Alba Iulia, când glasul întregului neam românesc a izbucnit ca un vulcan și s'a ridicat până la cer, strigând: „Inaintea Ta, Doamne, Dumnezeul părinților noștri, îngenunchiăm, și ne rugăm cu evlavie, că ai dat puteri trupești și sufletești ostașilor Regelui Ferdinand I să zdrobească lanțurile robiei străine și să împlinească dreptatea neamului, aducând la sânul mamei, toate provinciile neamului românesc și înfăptuindu-se pentru vecie Unirea Tuturor Românilor în granițele strămoșești și etnice ale României Mari“.

Dar în această zi mare, s'a sfințit și s'a preamărit jertfa seculară a tuturor eroilor neamului, care au pătimit și s'au îngropat în glia strămoșească, luptând pe viață și pe moarte pe altarul sfânt al românismului. In mijlocul Adunării dela Alba Iulia, s'au coborît din înălțimea cerului și sufletele mucenicilor eroi, Mihai Viteazul Olteanul, Horia, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, regele munților, ca să se bucure de triumful dreptății și de fericirea neamului întregit. Și au binecuvântat opera celor din urmă jertfe a vitejilor între viteji, ostași ai Marelui Rege Ferdinand I și Regina Maria, care au întrecut în vitejie, strălucire și jertfă, în luptele gigantice dela Mărăști, Mărășești și Oituz, pe înaintașii lor. Au vărsat sânge din belșug, și au semănat cu dărnicie morminte sfinte, cu cruci și fără cruci, pe tot cuprinsul pământului românesc, dela Nistru la Tisa și până la Budapesta. In Marea Adunare Națională dela Alba Iulia s'a hotărît ca Unirea să fie fără condițiuni și pe vecie, fiindcă era zidită din nou și cimentată cu oasele și sângele eroilor, care au culminat prin jertfa cea din urmă, culcând la pământ trufia vrăjmașilor cutropitori, și au închis ochii cu gândul la libertatea fraților și având pe buze cuvintele scumpe: „Al nostru e Ardealul. Trăiască România Mare“.

Prin urmare, veșnicia unirii tuturor românilor nu mai poate fi turburată de nimeni, fără consecințe grave pentru aceia cari vor îndrăzni să înfrunte din nou dreptatea seculară a neamului. Vrăjmașii noștri trebue să știe că un neam de viteji, care a avut tăria sufletească să îndure și să rabde toate nelegiuirile vrăjmașilor cutropitori și să lupte pe viață și pe moarte și până la ultima picătură de sânge aproape 2000 ani, spre a apăra cu îndârjire de fiară glia strămoșească, graiul scump al mamii, ființa și existența neamului românesc, urmașii acestui neam se vor ridica ca frunza și ca iarba, din tot cuprinsul României Mari, vor fi și mai năprasnici în luptă, ca să apere sfânta unire, operă a eroilor neamului. Toți vrăjmașii neamului trebue să știe că un popor nu piere, când știe să lupte și să se jertfească pentru existența sa națională și că nu mai poate da nici o brazdă de pământ din moștenirea acelora care au purtat steagurile tricolore în triumf de biruință dela Nistru până la Tisa și până la Budapesta, scăpând dela moarte sigură chiar pe asupritorii lor care căzuseră în ghiarele bolșevismului lui Bela Kuhn. Să știe vrăjmașii neamului românesc că românul nu piere fiindcă are „nouă vieți în pieptu-i de aramă“ și că se trage dintr'un neam mare așa cum a fost descris de marele poet al românismului Vasile Alecsandri cu rădăcini adânci în glia strămoșească și că „din vultur, vultur naște și că din stejar, stejar răsare“ și că cine va îndrăzni să se atingă din nou de granița românismului, se va repeta istoria, se vor preface toți în o apă și un pământ, vor îngrășa mai mult cu trupurile și sângele lor, pământul mănos al României Mari, așa cum l-au îngrășat ultimii năvălitori și cotropitori (germani, unguri, turci și bulgari).

Sărbătorirea marelui act al unirii dela Alba Iulia după 20 de ani, chiamă cu putere și convingere pe urmași ca să se ridice cu simțirea ființei lor cât mai sus, până la Dumnezeire, până la înălțimea mucenicilor neamului jertfiți pe altarul românismului, și înfăptuirea sfintei uniri. Ne chiamă la împlinirea adevărului cel mai mare și mai sfânt „că Unirea nu se păstrează decât prin unire și că trebue să rugăm pe Dumnezeu și eroii neamului să aibe grije de neamul românesc și în ceasuri grele să coboare în sufletul lor duhul sfânt al înaintașilor să le dea putere de muncă, dragoste frățească și unire. Căci numai astfel urmașii își pot ridica puterea morală a neamului la înălțimea cerințelor datoriei de sânge, care cere să fie întotdeauna gata de luptă și cu hotărîrea dârjă de a se întoarce din luptă, victoriași sau morți. *Frați Români, în aceste vremuri grele, când războiul rânjește la granițele noastre, să ne aducem aminte de un sfat strămoșesc:* „Este mai greu de păstrat decât de înfăptuit, și oarba neunire distruge cu siguranță orice înfăptuire curată și sfântă“.

Ziua aniversară a unirii Transilvaniei

1 Decembrie 1918 — 1 Decembrie 1938

de IOAN PELIVAN

MOCANII

De câte ori se sărbătorește o aniversare a unirei Transilvaniei, îmi aduc aminte cu recunoștința de mocanii ardeleni, cari trecând Carpații și Prutul, fie în calitate de păstori fie ca mici negustori, totdeauna răspândeau printre țăranii moldoveni din Basarabia fel de fel de cărțulii, tipărite la Sibiu, Brașov, Buda, cu caractere chirilice, ca diferite calendare, „Visul Maicei Domnului“, „Epistolia Domnului Nostru Iisus Hristos“, „Alexandria“ **etc.**

Moldovenii noștri, în lipsă de altă literatură, le citeau cu bucurie, mai ales în timpul sărbătorilor, și le dădeau la rude și prieteni, ca să le citească.

In afară de acești mocani, îmi aduc aminte, cu aceiași recunoștință, de mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, de refugiații ardeleni din 1917 în Basarabia și în deosebi, de luptătorul naționalist Alexandru Vaida-Voevod.

MITROPOLITUL GAVRIIL BANULESCU-BODONI

Gavriil Banulescu-Bodoni a fost cel mai mare dintre toți arhiepiscopii, pe cari i-a avut Basarabia (1812—1821).

El a fost acela care, înființând școala duhovnicească, Seminarul teologic și tipografia Eparhială, în Chișinău în 1813, a pus temelie solidă culturii basarabene bisericești și religioase, organizând biserica și învățământul duhovnicesc, cărora a căutat să le asigure existența și din punct de vedere economic.

Bucurându-se de un deosebit respect din partea țarului Alexandru I, Mitropolitul Gavriil deseori intervenea, și cu mult succes, întru apărarea intereselor naționale moldovenești.

Intelectualii moldoveni, împreună cu întreaga moldovenime basarabeană, niciodată nu trebue să uite intervențiile făcute cu mitropolitul Gavriil la Petersburg, pentru apărarea graiului și legiuirilor moldovenești, contra guvernatorilor ruși cari stăruiau din răsputeri pentru introducerea în Basarabia a limbei și legiuirilor ruse, precum și a cinovnicimei moscovite.

O biografie completă și obiectivă a mitropolitului Gavriil încă nu s'a făcut. Această datorie rămâne în grija facultății teologice din Chișinău.

REFUGIAȚII ARDELENI

Intre aceștia, trebuie să pomenim mai întâi pe d. profesor universitar Onisifor Ghibu **dela Cluj, care împreună cu alți intelectuali ardeleni (Matei, Codrea și a.) și bucovineni (Nistor, Tofan, Marian, Palamaru și a.), a contribuit foarte mult la organizarea și naționalizarea școlilor moldovenești în 1917 în provincia dintre Prut și Nistru, care prin ziarul d-sale** „Ardealul“ **a încurajat mult mișcarea noastră națională din 1917 și care în 1926—1927, fiind delegat de comitetul asociației culturale** „Astra“ **din Sibiu, a înființat la noi în Chișinău o filială a acestei asociații, scoțând ziarul** „România Nouă“ **și continuând gazeta** „Cuvânt Moldovenesc“, **și publicând mai multe cărți și broșuri privitoare la Basarabia.**

Aici nu putem să nu pomenim pe vrednicii ofițeri ardeleni Ion Vescan **și** Petre Meteș **(numele celor-lalți ne scapă), cari trebuiau să ia comanda batalionului ardelenesc, cerut de Basarabia și trimis din Chiew de d-l Sever Bocu, misiune pe care nu au putut-o îndeplini din cauza nenorocitei întâmplări din 6 Ianuarie în gara Chișinău...**

Ion Vescan are meritul, că cu ajutorul d-sale s'a putut expedia în ziua de 22 Decembrie 1917 importanta adresă a guvernului Republicei Moldovenești, prin care cerea guvernului dela Iași ajutorul armatei române pentru izgonirea peste Nistru a bandelor bolșeviste, ce jefuiau și omorau populația basarabeană ziua în amiaza mare.

ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD

O veșnică recunoștință basarabenii păstrează d-lui Alexandru Vaida Voevod, fost prim ministru, care, în calitatea sa de prim delegat al Țării la Conferința de Pace din Paris (1919—1920), înfruntând o mulțime de greutăți și piedici, a știut la 3 Martie 1920, să smulgă consimțământul Conferinței pentru ratificarea Unirei Basarabiei cu patria Mamă.

Numai după aceasta s'au liniștit lucrurile în Basarabia, fie care locuitor al provinciei știind cui aparține în mod definitiv și putându-se îndeletnici în pace și liniște cu ocupațiunile sale.

IOAN PELIVAN

„Marea minune de veacuri așteptată“

Notele și impresiile lui Teodor Mihali despre marea Adunare națională dela Alba-Iulia din ziua de 1 Decembrie 1918

Teodor Mihali, fostul vicepreședinte al Adunării Naționale dela Alba Iulia, a notat următoarele impresii despre istorica adunare națională de la Alba Iulia din ziua de 1 Decembrie 1918 :

„Adunarea a fost prezidată de bătrânul și vajnicul Gheorghe Pop de Băsești. El a deschis-o, printr'o cuvântare care era un program și definea un țel.

Vice-președinții adunării erau cei fixați pe cale statutară. Eu am fost printre ei. Tot așa și părintele Lucaciu, care n'a putut însă asista. Nu mai subliniez rolul important jucat de Vasile Goldiș.

Pentru împrejurare, numărul vice-președinților a fost mărit, așa încât să cuprindă pe diferiții episcopi cari aduceau astfel, prin prezența lor la loc de cinste — suportul moral al Bisericilor în sprijinul actului unirii.

D. Ștefan Ciceo Pop era raportor.

Discuția n'a purtat decât asupra formelor juridice care trebuiau să cuprindă și să statornicească marele act politic.

Așa s'a născut discuția în jurul așa ziselor „condiții“ pe care mulți le-au combătut de pe-atunci și cărora desigur cei mai mulți le-au dat numai caracterul unor deziderate, al unui program de viitoare organizare a Statului român cel mult, iar nu acel al unor clauze de validitate, sau de anulare a unui contract. De altfel, în timpul acestor discuții prelungite, în care idealismul pur al celor mai mulți se manifesta în susținerea sus amintitelor clauze, masa populară aștepta, tot mai nerăbdătoare, în frig și ninsoare — încheerea desbaterilor noastre. Din când în când, delegații poporului veneau să ne ceară să grăbim proclamarea Unirii.

Atunci am eșit cu toții, am anunțat vestea cea mare poporului și în timp ce se citea textul Unirii, massele ratificau, din prima clipă, alipirea de Vechiul Regat — prin strigăte de însuflețire și de sărbătoare.

Acest strigăt, trebuie s'o spunem sus și tare, a fost pentru Actul Unirii, el nu s'a putut închide nici în un articol, nici în meșteșugite paragrafe. El va străbate grandios în simplicitatea lui necondiționată, ca un ecou mereu perpetuat, Istoria românească.

După decenii de lupte, mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a fost dat să văd înfăptuită — înainte de-a închide ochii — marea minune de veacuri așteptată“.

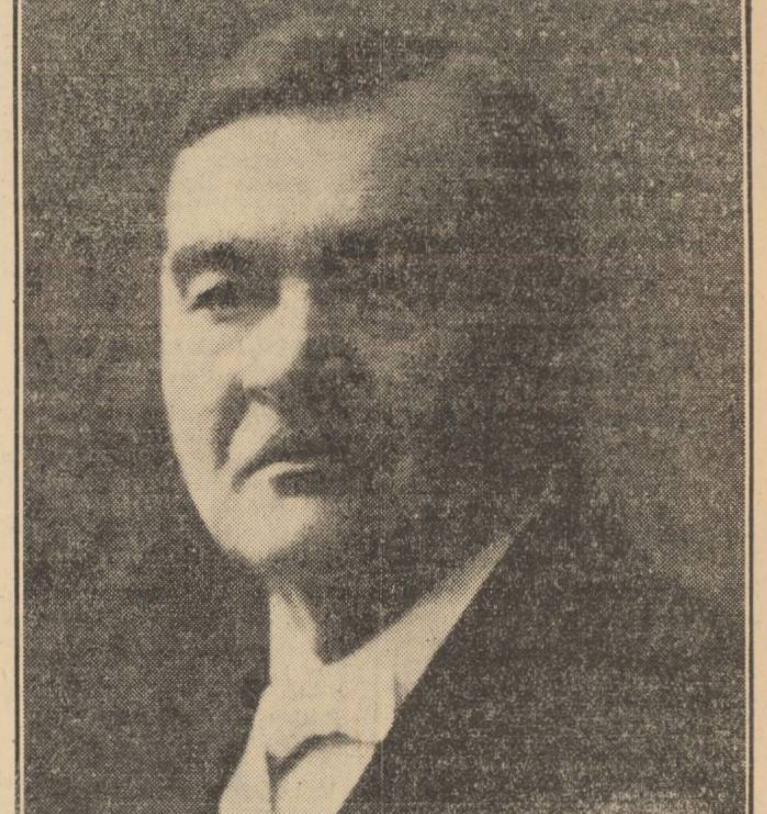

Teodor Mihali

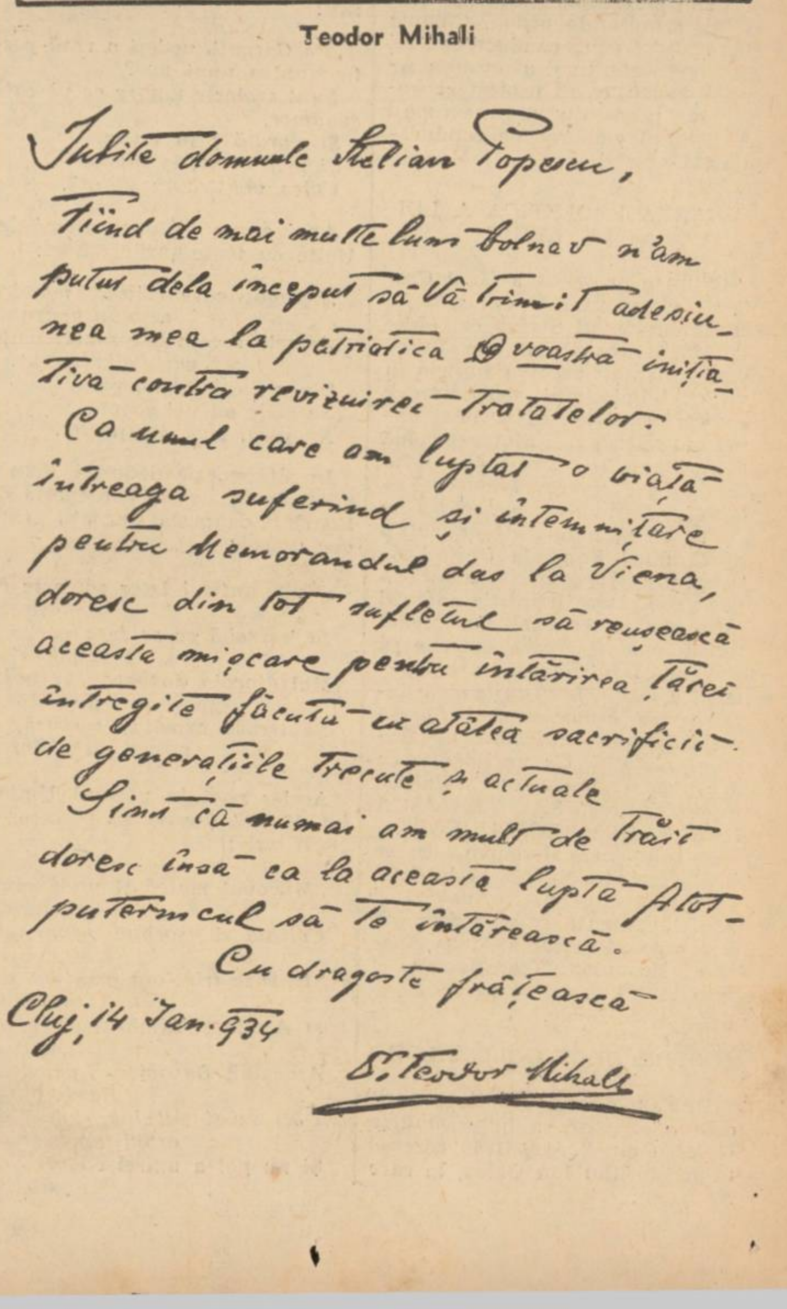

Iubite domnule Stelian Popescu,

Fiind de mai multe luni bolnav n'am putut dela început să Vă trimit adesiunea mea la patriotica D-voastră inițiativă contra revizuirei Tratatelor.

Ca unul care am luptat o viață întreaga suferind și întemnițare pentru Memorandul dus la Viena, doresc din tot sufletul să reușească această mișcare pentru întărirea țărei întregite făcută cu atâtea sacrificii de generațiile trecute și actuale.

Simt că numai am mult de trăit doresc însă ca la această luptă Atotputernicul să Vă întărească.

Cu dragoste frățească

Cluj, 14 Jan. 934

Dr. Teodor Mihali